

MAPA ŻYCIA

CELE

1. Refleksja nad historią rodzinną.
2. Umieszczenie losów uczestników w szerszym kontekście historycznym.
3. Rozmowa o uciekaniu i migracji.

ZASTOSOWANIE

Ćwiczenie można przeprowadzić w grupie liczącej więcej niż 12 osób. Może okazać się krótkie lub czasochłonne – w zależności od liczby uczestników i ich chęci do refleksji. Wiek uczestników to minimum 16 lat (dzięki temu każdy będzie mógł odpowiedzieć na pytania).

W trakcie ćwiczenia można poruszyć kilka wątków przyciągających uwagę: ucieczka, migracja, międzypokoleniowy dialog w rodzinie lub wpływ wydarzeń historycznych na życie ludzi.

Na tym etapie pomiędzy uczestnikami powinna być już nawiązana nić zaufania, ponieważ osobiste historie to sprawa raczej intymna.

PRZYDATNE UMIEJĘTNOŚCI PROWADZĄCEGO

Prowadzący musi umieć moderować dyskusję, podczas gdy uczestnicy opowiadają historie. Nie zawsze jest to łatwe, ale należy dopilnować, żeby każdy uczestnik miał szansę się wypowiedzieć.

MATERIAŁY

Konturowa mapa na podłodze (wirtualna lub fizyczna, np. papierowa lub przyklejona taśmą) dostosowana do prawdziwych informacji o uczestnikach.

SPRZĘT

Flipcharty i markery do wizualizacji wniosków z dyskusji.

PRZESTRZEŃ

Duża sala, w której uczestnicy będą mogli swobodnie pracować z mapą. To ćwiczenie można też przeprowadzić na świeżym powietrzu.

CZAS

40–60 min

UWAGI AUTORA:

CZEGO SIĘ WYSTRZEGAĆ: Prowadzący powinien na początku jasno powiedzieć, że w ćwiczeniu nie chodzi o geografie. Mapa jest jedynie środkiem, za pośrednictwem którego uczestnicy będą mieli możliwość wypowiedzenia się na temat historii swoich rodzin.

Prowadzący musi zapewnić każdemu uczestnikowi możliwość opowiedzenia co najmniej jednej historii. Może to oznaczać konieczność przerywania komuś, kto będzie opowiadał za długo.

Prowadzący powinien stworzyć atmosferę empatii, aby opowiadający czuli się komfortowo.

Trzeba mieć świadomość niebezpieczeństwa historycznego

ZALECENIA: Dobrym pomysłem będzie poinformowanie młodszych uczestników o ćwiczeniu dzień wcześniej, by mogli zrobić rozeznanie i pomyśleć nad historią swojej rodziny. relatywizmu, który może wypłynąć z indywidualnych historii życiowych.

PROCES

PRZYGOTOWANIE

Prowadzący powinien przygotować mapę (ułożyć ją na podłodze sali lub na zewnątrz).

PRZEBIEG AKTYWNOŚCI

Krok 1. Zajmij pozycję na mapie (20–30 min)

Prowadzący wyjaśnia uczestnikom, że w tym ćwiczeniu chodzi o spojrzenie w głąb historii ich własnej rodziny oraz rodzin innych uczestników. Na podłodze leży mapa (jej kontury mogą też być zaznaczone taśmą). Można też umówić się, że miejsce spotkania jest centralnym punktem mapy. Prowadzący określa cztery kierunki na mapie i upewnia się, że każdy uczestnik się w nich orientuje.

Następnie uczestnicy proszeni są o zajęcie pozycji w sali, odpowiadając na pytania:

Skąd tu dziś przyjechałem/przyjechałam?

Gdzie się urodziłem/urodziłam?

Gdzie się urodzili moi rodzice?

(Uczestnicy sami decydują, czy mówią o ojcu czy matce.)

Gdzie się urodzili moi dziadkowie?

(Uczestnicy sami decydują, czy mówią o rodzicach ojca czy matki.)

Gdy uczestnicy zajmą swoje pozycje, prowadzący prosi wszystkich (lub tylko niektórych) o podanie nazwy lokalizacji, w której się znajdują, i opowiedzenie pokrótce swojej historii. Ciekawie będzie dowiedzieć się, dlaczego ktoś zmienił pozycję pomiędzy pytaniem drugim a trzecim.

Inne rozwiązanie: prowadzący może przygotować mapę na kartkach, po jednej na grupę. Potem uczestnicy nanoszą na mapy swoje trasy migracji i dyskutują o nich w małych grupach. To rozwiązanie dobrze sprawdzi się w większych grupach, w których słuchanie historii wszystkich uczestników na forum byłoby nudne.

PODSUMOWANIE

Krok 2. Dyskusja na forum grupy (20–30 min)

Poniżej znajduje się kilka pytań, które mogą się przydać w podsumowaniu. Prowadzący może wybrać kilka z nich w zależności od tego, co chce na koniec podkreślić.

Jak odebrałeś/odebrałaś mapę życia?

Co stało się pomiędzy poszczególnymi mapami?

Jakie były przyczyny tych zmian?

Czy coś cię zdziwiło?

Czy wszyscy mamy doświadczenia związane z migracjami?

Czy rozmawiasz o historii rodziny z krewnymi? Jeśli tak, to jak?

Czy zdarzyło ci się posprzeczać z kimś z rodziny z powodu jakiegoś zdarzenia z jej historii?

KONTYNUACJA

Mapa może zostać na podłodze i służyć za punkt wyjściowy do innych dyskusji w trakcie seminarium.